

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Képez évre 10 frt - kr.
Félévre 5 . 50 .
Negyedévre 2 . 50 .
Egy hónapra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes-
hirdetések alkuszint jutányos áron vétetnek fel.

A magyar művészet hazatérése.

— A debreczeni képzőművészeti körletéből. —

Írta: **Paur Géza.**

Nem igen tudnék történelmi tanulmányt írni a fiatal magyar képzőművészet multjáról, de könnyen egy visszaemlékezést a müncheni művészetről. Mert a magyar Képzőművészet hőcsőjét a sörvárosban ringatták igen hosszú ideig. Ott élt mintegy két évtizedig az a művész gárda, amely a nyolcvanas évek elején haza került s megalapítója, uttörője lett a ma már kifejlődni kezdő magyar művészetnek. Nem hiszem, hogy volna még egy nemzet, amely 40 év alatt annyira utól tudta volna érni a képzőművészet terén a vezető kultur nemzeteket, mint a magyar. Micsoda bátorság kellett ehhez, hogy ez a fiatal kultur nemzet, ahogy bennünket jóindulatú barátaink szeretik emlegetni, a századot lezáró világversenyben, a párisi kiállításon, össze merje mérni erejét a művészet tulajdonképpeni megteremtőivel. Ehez igazán bátorság s mi több, magyar virtus kellett.

S örömmel mondhatom, hogy ez a nagy érettségi vizsgálat ma reánk nézve nagyon kielégítő eredménnyel végződött. Bizonyítják az elismerések. Erre az elismerésre valóban nagy szükségünk volt a műveltség francia nemzetnél, a legárvolabbi nyugaton, az évszázados kultúra hazájában.

Itt tudtak legkevesebbet arról, hogy ennek a kis maroknyi nemzetnek is van olyan kertje, a hol a művészetek gyöngye palántáit is gondozhatjuk.

Németországgal már régi idő óta több szerencsénk volt. Az iszparti Athén, az örökké bájos München valóságos második otthona volt a magyar művészeknek. — München művészi hírnevének nagyra fejlesztésében igen nagy szerepe jutott a magyar művészeknek is. A hetvenes és nyolcvanas években nem volt olyan esztendő, amelyikben 4—5 magyar művész nem vitte volna el, hol a festészeti akadémia, hol a Glaspalás kiállításának kitüntetését. Mi több, az akadémia mellett, legnagyobb hírneve volt egy magyar nagy festő művész iskolájának, a mai nap is virágozó Hollósy-féle iskolának.

A müncheni művészeti almanachok pedig minden évben hírt adtak 1—2 kiváló magyar tehetség feltünéséről. A magyar piktorok és szobrászok száma szintén napról-napra növekedett s büszkén mondhatjuk, hogy számukkal nőtt hírnevük is. Ha el is vont közülök néhányat a francia legmodernebb naturalista iskola csábja, maradt még mindig elég arra, hogy egész magyar gyarmatot tartssanak fenn Münchenben.

Ez a kis gyarmat egy valóságos köztársaság volt, valóságos pártokkal, a melyeknek élén, tiszteletteljesen, mindig az öregek állottak. Ezek az öregek pedig mindnyájan fiatalok voltak s van rá bizonyosság, hogy azok is maradtak.

A nagy akadémián rendkívül megtiszteltetésben, három magyar tanár állott, Liezen-Mayer Sándor, Vagner Sándor és Benczur Gyula. Ezekről külön beszélnem fölösleges is, be van írva nevük a műtörténelem arany lapjaira, de meg kell jegyezni azt, hogy e három magyaron kívül nem is volt több idegen születésű tanára a müncheni akadémiának mind a mai napig.

E három nagy művészen kívül azután élt kint Münchenben két nagy külön csoport, a kik elkéservede harcolnak egymás ellen is a legszentebbnek hitt elvek igazságáért. Napról-napra háboruskodtak ecsettel, este kibékültek sörös kancsókkal. Ha már belementem a bizalmas vallomásokba, hát álljon itt egy kis leleplezés ezekről a Münchenben is nevezetessé vált fészkekről.

A régi Carlsthor melletti Probst-kávéházban volt a főhadi szállásuk. Ez a füstös kávéház arról volt nevezetes, hogy a világ minden néven nevezendő nemzetiségű piktorai ide járt be — melegedni, de nem kávézni. Mert a kávé olyan rossz volt, hogy felért egy méreg pohárral.

A vendégeken kívül nagy edessége volt a kávéháznak a kiszolgáló személyzet. Ennek férfitagjai előbb elvégeztek a modell kurzust, voltak rege királyok, drámai képtárgyak hősei, ezerszer lefestett sáckingi trombitások avagy komédiások, Ádámok és családapák, szóval kitanulták a pozírozás mesterességét. Nagyhatalú jelenetek voltak e miatt napról-napra a kávéházban.

A főpinczér például IV. Fülöp király örökös címét viselte, a legszálásabb biliárd marquis Górz von Berlichingen névre hallgatott s a már kissé elhervadt és elhízott Kethi pinczérnőnek be kellett érnie a Meidinger Kalyha címmel. A kávéház szolgálója pedig Hercules nevet kapott, rettenetes erőt igénylő munkája után, mert mindennap 22 márványasztal fedeleit kellett lemosnia, surolnia. Nem tudtam összeszámolni, hány világhírű műalkotás elsőrészlet született meg e márványasztalon. Ha mindezek papírlapon volnának megfőltetnének egy múzeumban.

E fehér márványlapokra rajzolta nagyszerű akt tanulmányait Stetka Gyula, a társaság mai napig ugynevezett „Papája”, itt tervezte bajos gyermekképeit Baditz Ottó s az egykori babaképek piktorja Papp Henrik. A sarok asztalnál mindennap ott lehetett látni a kedves gölyaképek festőjét Spányi Bélát s az erde hangulat kiűnő mesterét Tölgyessi Arthurt, mindketten gyurták a márvány asztal tábláját.

Hegyes ironjaival itt vetette papírra humoros direktore korabeli miniatúr képeit a szenális szemester Kémény Jenő, az Operaház mai scenikai felügyelője s vele egy asztalnál componált a kitűnő aquarellista Neográdi Antal.

A kávéház tulsó oldalán hahotázva hallgatták a siremlékek mesteri szobrászat Donáth Gyulát, akiről kisült egy alkalommal, hogy annyit utazott ide-oda, hogy ma már 144 évesnek kellene lennie, ha ez mind igaz lett volna. Együtt láttuk vitatkozni a ritka szellemességű Roskovic Ignácot és Zala Györgyöt a szenális fiatal mestert. A tarokk-asztalnál Csók Istvánt s a biliárd mellett az universalis embert, Kardoss Gyulát.

A két legmagasabb piktor Vágó Palit és Pataky Lászlót sem látta a világ vitatkozás nélkül soha, viszont nem volt még magyar, aki olyan körlelhetetlen ellensége lett volna a német nyelvnek, mint Roskovic Náczi, mert évek hosszú során át nem tudott megtanulni németül, de a németek akik valaha vele érintkeztek kénytelenek voltak megtanulni magyarul. Külön életrajzot kellene írnom s nem férne egy kötetbe a következő urakról: Vagner zene lelkes barátjáról Spányik Kornél, Szaric Imréről, Greguss Imréről, Dudits Andorról

Liezen-Mayer mester legkitűnőbb tanítványáról és végül László Fülöpről, akit ma már „angol Lord” hívnak, — szerencsés házassága folytán,

Ezekből állott a fő törzse a magyar képzőművész kolóniának. Volt elnöke és alelnöke elég, bizottsági tagja két tucat, de tagja egy sem; ez nem fért össze az arisztokratikus szellemmel, itt mindenki ur akart lenni, még pedig finánczialis alap nékül. Az ugynevezett finánczialis alap pedig, mindég hitvány volt.

Ebben megegyezett a mestereknek czimzett társasággal, a másik fiók kompánia, az ellenlábások a renegátok, s a kiknek a „Lothengrin” kávéházban székeltek s a kiknek soraiból későbbi időben, a kilenczvenes évek elején több nagyszabású tehetség került ki. Élükön Hollósy Simon állott, a tanár talentumok legkiválóbbika s mögötte jeles tanítványai és követői Thorma János, Réti László, Ferenczy Karoly, Grünwald Béla és Nyilassy Sándor valamint a korán elhunyt jeles karikatúrista Jankó Elemér.

Midőn a nyolcvanas évek elején a jeles magyar piktor hadnak eljutott európai hírneve hazánkba is, hála az égnek, jó fülekre is akadt. A magyar képzőművészetnek nagy szerencséje volt, hogy közoktatásügyi miniszteri székben egy olyan ember ült mint Trefort Ágoston.

Egy minden tekintetben kiváló izlésű férfi, finom művészi érzékkel s mi fő tapasztalattal és tudással bíró alkotó tehetség. Nagy áldozatok árán megvetette az agyát a magyar képzőművészetnek s egy lendületes szellemű leveleiben egyszerre hazahívja a már-már idegenben megtelepedni készülő művészeket. Festészeti mester iskolát alapít, melynek elére hazai művészetünk egyik kimagasló alakját, Benczur Gyulát állítja. Ösztöndíjakat alapít, műtermeket épít s a mi legfőbb, foglalkozást a művészeknek. Mert ez volt a művészet föllendítésének egyetlen eszköze.

Az 1885-ik országos kiállításon már javarészből itthon készült festmények és szoborművek hirdettek a mi képzőművészetünk rohamos fejlődését.

Még egy évtized s az 1896-iki ezredéves kiállítás megmutatta, hogy tizesztendő alatti félszázadra szóló munkát tudunk végezni e téren. A magyar képzőművészetnek fölbőlcődje immár az ország szívében van Budapesten. A felszaporodott művészek száma évi produkciójukkal hátványosan nő s velük együttesen fejlődik a hatalmas fa, a melynek cseméjét a külföld ültette s melyet bizonyosság szerint a nemzet immár nagyra nevelt.

A terjeszkedő kiállításnak új palota kellett s már négyéve áll is a városligeti Múcsarnok épületében. És ime a nemzeti támogatás hova juttatott bennünket? Oda, hogy ma már két esztendő óta évenként két nemzeti kiállításban tudunk beszámolni művészi munkásságunkról.

A tökéletesedés fele való közeledésnek s a nagy termelő képességnek új meghódítandó terre volt szüksége. Hiszen nem is jó fa az olyan, a mely gyökereivel kiszívja a nagy anyaföld tápanyagát s gyümölcséből csak a rothadtat adja vissza annak, ki tulajdonképpen táplálta s gyümölcsét megérlelte. Vissza kellett adni tehát valamit a jóból is.

Az izmosodó magyar művészet tehát elindult hódító s uttörő útjára, elindult oda, a honnan hosszú gyökerei kiszédtek erőt, a

nyers anyagot a kifejlesztés céljaira s hozott ezé: t cserébe édes, jól érett gyümölcsöt, a hazai képzőművészetek legutóbbi terméseit, megválogatva.

Váljunk ketté.

Az osztrák iparosok nagy gyűlése a mult napokban Bécsben nagyon okos határozatot hozott, még pedig saját miniszterelnökük jelenletében.

Ezt a bölcs határozatot megdicsérik és nagyon becsülik.

Hát mi történt?

Az osztrák iparosok nagy gyűlésre jöttek össze. Megjelent ott Körber miniszterelnök is. Ott volt Lueger Bécs polgármestere. Tanácskoztak a felett, hogy az osztrák ipar érdekei megvédésére milyen intézkedéseket tegyenek az új vámtarifák különböző tételre, természetesen az egységes vámterület tariva szem előtt.

Képzhetjük, hogy az nem lehet más, minthogy Magyarország továbbra is gyarmata legyen az osztrák iparnak. Mert csak ez felel meg az osztrák ipar érdekeinek.

De ha ez nem lenne lehetséges? Kimondották: hogyha az osztrák ipar érdekeinek megfelelő intézkedések és vámtarifák megállapíthatók nem volnának, akkor inkább e két birodalom váljék ketté, ne legyen kiegyezés, mindegyik legyen önálló vámterület.

Nemde okos és bölcs határozat ez? Világos és érthető. Csak jól kell megjegyezni mert ennek következménye is van s ez reánk nézve a fontos.

Az osztrák iparosok ugyanis, a magok szempontjából helyes uton járnak. Ők a maguk érdekét tartják szem előtt. A közmondás szerint, még a szentnek is maga felé hajlik a keze.

Ki várhatna, vagy kívánhatná az osztrák iparosoktól, hogy ők ne a magok érdekét tartásák szem előtt. Az ő érdekük, hogy menél tagasabb körben mozoghassanak iparczik-

keikkel, de csak ott, hol versenytársra nem akadnak.

Mert sem német, sem Franciaország felé nem tekintenek ők. Sőt óvják határaikat úgy a német, mint a francia ipartól, mert ezekkel nehéz volna a verseny. Ezek felé tehát követelik a védelmet, magas behozatali vámtételekkel. Nekik csak egy irányban kell a szabad piac s ez Magyarország.

Az ő iparuk hosszú évszázadokon át fejlődött a mi bőrünkre. Mig mi a török harczok alatt vérzettünk, ők nyugodtan fejlődhetek. Mikor megszabadultunk a töröktől, akkor már tulszarnyalva voltunk az osztrák ipar által.

De még ez sem lett volna nagy baj, ha 1850-ben a szabadságharc után, mint Ausztriába kebelezett tartomány, teljesen kiszolgáltatva nem lettünk volna az osztrák ipar feltétlen uralmának.

Erre reá dupláztuk mi magunk, midőn 1867. után a czéhrendszert feloszlattuk s a feltétlen szabad ipart törvényesítettük. Ennél végzetesebb hibát nem követhettünk el. A magyar ipar kiirtására magunk intéztük a leg-súlyosabb csapást.

De megtörtént.

E felett kesereghetünk, de itt nem állhatunk meg.

E téren a kontárság ellen, bár történt is valami, még a teendők egész sora áll fenn. Maguknak az iparosoknak a feladata kijelölni a további teendőket és követelni a törvényhozási szentesítést.

Mindennek alapja azonban az önálló vámterület, melynek nélkülözhetlen volna a osztrák iparosok követeléséből is világos. Nekik a közös vámterület csak úgy kell, ha azon ők szabadon garazdalkodhatnak, úgy mint eddig.

Felalítják s követeléseket, hogy a mi országunk semmi védelmi intézkedést ne teshessen ipara érdekében. Azaz teljesen kiszolgáltatva legyenek. Ez a feltétel. Mi ennek a következménye? Az, hogyha magyar ipart akarunk, ezekhez a feltételekhez nem járulha-

tunk. És akkor? Az osztrákoknak mi nem kelünk.

Hala istennek. Csakhogy utilapot kötnek talpunk alá.

Az osztrák iparosok nagy gyűlése tehát a kormány jelenletében prokl máltá, hogy csak oly feltétel alatt akarja a közöséget, ha lábát nyakunkba teheti,

Várjuk a magyar iparosok nagy gyűlését,

Ősszejönnek-e és mikor? Miért késnek?

Ott van az osztrák iparosok üzenete. Válaszra vár, Ez a válasz el nem maradhat. Ennek is a magyar kormány jelenletében kell megtörténni s nem lehet más mint: váljunk ketté.

Szederkényi Nándor.

Az állam kenyere.

Keserves egy kenyér; csak azok nem akarják belátni, a kik kézzel-lábbal törnek utána. Ugy szemre-főre igen nagy karajnak látszik, hiszen egy milliárd koronára a költségvetése, a melynek teteleit most nézegetik, most rostálják a pénzügyi bizottságban. Menyifélé kellene ez a kenyér, hány millió kellene még hozzá, hogy minden érdek kielepítettessék.

Az a harc, mi a költségvetés körül folyik, a legkiáltóbb bizonyítéka nyomoruságunknak. Szomorú, gyászos küzdelem egymás ellen, majd közös erővel a pénzügyminiszternek rohtantak. Hej, mert itt is, amott is több pénz kell a növekvő igények kielégítésére. E közben hány reménység zuglódása veszi körül a minisztert! Hogy leszöljék a tisztviselőt, ha nem tud fizetésemelést kicsikarni a fukar és keményszívű pénzügyminisztertől.

Aztán késő őszig egyre lesik-várják, mit hoz nekik az új költségvetés. A legnagyobb resznek persze semmit, vagy igen kevés. S kitor szívükből megint a keserű csalódás.

Hát igaz, a kormány évenként iparkodik is kisebb-nagyobb számú hivatalt szervezni, mert mindig az a szó járja, hogy sok a teendő, kevés a munkás.

Bizonyos, hogy a rengeteg hivatal dacára ke-éssel és halasztgatással megy most

Álomképek.

A »Debrecezen« tárczája.

Mikor a hold ezüstös sugarai lehullnak a sötét éjszakába s itt egyszerre fény borul reánk, mikor minden oly csendes, halgatag, elszunnyad az élet s csak egy-egy pillanatra érezzük, létetését, oly titokzatos, érthetetlen s oly búbafos az éj.

Lélekzetemet visszafojtva figyelem a csendet és olyan jól érzem magamat e némaságban...

— Egy ilyen éjszakán egyedül ültem a szobámban.

A nyitott ablakon teljes fenyében áradt, be a hold, mg én szemben az ablakkal egy kerevetre dőlve, belebámaltam abba a hideg kiégett planetába, s azon törődtem, hogy maradhatott olyan hideg, mikor annyi forró kebel egett s ég az ő világánál.

Ezüst sugarai mintegy tündérfátyol számai szövődtek egybe s delejes érintésünkre szemeim önkénytelenül lecsukódtak. Ugy tet-szett mintha ebren lennék s mégsem birtam öntudatra ebredni.

Éreztem a pajzán sugarak mint játszanak fürteimm l; látam pilláimon a fényözönt, mely elborított s villamos áram jarta át egész valómat.

A hold ezüstös sugarai most már álmokké szövődtek — — lelkem egy másvilág-úrgart s különféle jelenetek vonultak el a szemem előtt.

Nyílt mezőn láttam egy majdnem gyer-

mek leányt arczán a tizenöt év angyali mosolyával, a mivel gyönyörködve nézte a tavasz alsó virágait.

Tágra nyitott nagy szemét oly kerőleg függeszté reájuk, mint a tőlük akarna megindni azt amit megnevezni nem bír, e mi még titok előtte, de a minék létezését érzi — sejtii már.

A mező teljes pompájában tündökölt s a gyermek tude szépségében úgy tűnt fel, mint egy rózsabimbó a vadvirágok közt.

Boldog örömmel lebbent egyik virágtól a másikig, lehajolt hozzájuk s gyöngéd kis kezével érintve, gyönyörrel szivta kelyhükből az illatot, de tévovázói látszott hogy melyiket szakítsa le. Ott állt határozatlanul, mintegy gyermek, a ki sok játékot kap s nem tud választani közülük s legjobban szeretné az egészet felőlelni egyszerre.

Most egy letört virágot pillantot meg a labai előtt. Lehajolt hozzá, gyöngéden fogta kis kezébe s mint a haldokló virag hervadt szirmaira tekintett, könnyben usztak kérdő nagy szemek. — Nézte sokaig... aztán a körülötte levő friss virágokra tekintett, de már nem vágyott őket leszakítani. Elhaladt mellettük szomoruan, kezében a letört virággal...

Egy ódon templomban, melynek falein századok viharja dult — s meg mindig fenségesen áll égbenyűő karcsu tornyával — oltár előtt terdel egy ifju pár.

Sötét bolthajtások alatt magasztos csend

uralg. A lég olyan mozdulatlan, talán most varja a mindenség urának parancsuzavát.

Ott terdelnek az oltár előtt.

Egy kíváncsi napsugár belopódzott az oldalablak függönyeinek nyílásán, oda borult a menyaszony falyolára s megaldotta, — gloriát vont fenséges szép homlokára.

Ajkain e pillanatban bangzott el a szent eskü. A templomban megmozdult a csod s a bolthajtások minden zuga visszhangozta ismételte, megerősítette azt.

E magasztos szent pillanatban egészen atszellemült a szép ara. Mennyei, boldog mosoly jelent meg ajkain... Most már egészen az övé volt...

E jelenet is elmosódott a feaysugár más képét tár e'ém.

Négy gyermek állt a haldokló anya agyánál s szeretetteljes gyöngédséggel vigyáztak minden mozdulataira.

A legkisebb gyermek alig mult négy esztendő.

Ott játszadozott az agy szélén anyja takerőjén. Göndör szőke firtők körítették a kis angyalföt, míg nagy fekete szemek; mint az őzikéé felénk tekintettek körül a homalyos, csöndes kis szobában.

Most megmozdult a beteg, vékony átlát-szó kezeit a gyermek felé nyújtotta, halvány ajkain egy uolsó szeretetteljes mosoly jelent meg.

Végso erőfeszítéssel kéblére vonta s csókot lehelve homlokára alig érthetően rutogta,

minden Magyarországon. De ennek oka a bizonyított ügykezelésben rejlik. Örökösen az egyszerűsítésről beszélnek és még jobban összekuszálják a dolgot.

Pedig tenni, gyökeresen tenni kellene valamit éppen a tisztviselők és az ország érdekében ebben az irányban. — Mert mi már azon az uton vagyunk, ahol Spanyolország, amelynek 10 százalékkal szaporodott lakossága, de a tisztviselők száma 110 százalékkal. Ott is mindenki az államra rohan, hogy kenyeret adjon neki. A népben így nevelték a koldus hajlamot, kiölték belőle az önállóság után való nemes törekvést s most természeti gazdasága d-cára dögróváson van az ország. Mert nem a természet népszerűsége, hanem önzérzetes, nagyratörő polgárok alkotják a hazát, ők teszik és tehetik nagygyá, hatalmassá, boldoggá az országot.

De a tisztviselők érdeke is az, hogy az új hivatalokat a végtelenségig ne szaporítsák, a mire pedig, mint tapasztalhatjuk, nálunk szintén nagy a hajlandóság.

Ki nem látja, hogy ez a hivatal szaporítás jobbára kortescélókból, a mindeneget megemészítő közönségek fentartása okából a voksok megnyerése iránt történik. Ezt a politikát azzal mentetik, hogyha a közönségek fentartása alkotmányos uton nem sikerül, az vagy a forradalom arjába sodródik, vagy abszolút módon fogják kormányozni, mert a diktátúra csak közönséggel tud és akar kormányozni.

Hát ez is gyönyörűséges állapot, a magyar alkotmány nagy dicsérete. S ha így haladunk, a tisztviselők méltányos fizetés-melése évről-évre elmarad.

A sok irka-firkát el kell törölni, az ügyvitelt egyszerűsíteni s a hivatalnokok számának szaporításával felhagyni, akkor lehet csak szó fizetésemeléséről. De ehhez még az is szükséges, hogy több önzérzetre neveljük a magyar társadalmat, hogy ne várjon mindent az államtól.

A furfangos kínai.

«A követekhez jelentés érkezett, hogy Ji herceg, akinek a kivégzését a hatalmak követelték, meghalt.»

Waldersee . . . követelem továbbá, hogy Csu-Szang haladéktalanul kivégeztessék.

Erzikém . . . dalol s mamának valamit . . . tudod azt . . . kék nefelet, amit annyus oly nagyon szeret.

A kis leány készséggel engedelmességet s mint máskor, most is gondatlanul egy négy esztendő gyermek ártatlanságával dudolta a kék nefelet, kék nefelet virágzik a víz tükörén».

Az anya mozdulatlanul feküdt párnáin s kis leányán pihent tekintete, míg helyette énekelte el hatyudalát »gyenge vagyok, beteg vagynk nem sokáig élek én.»

Nézte, hosszasan . . . fajdalmasan . . . olykor lezárta szempilláit s úgy halgatta a dalt.

A végső szónál még egyszer feltekintett, még egyszer utoljára . . . a gyermek csak dalolt tovább

«Koszorút, há meghalok, a siromra, sirhalmomra nefelejtésből fonjatok.

Mikor bevégezte a dalt, látva, hogy anyja nem néz rá, kicsiny ujját ajkára téve, halkán odasólyt testvéreire — anyuska alszik.

Hideg légáramlat érintette arczatát, ara magához tért.

A hold már elborult, felhők takarták az eget s csendes hűvös eső hullt alá.

Hideg borzongás futott rajtam át, Betettem az ablakot, úgy látszik megfáztam a hűvös éjszakai levegőtől.

Lázár Margit.

Li-Hung-Csang : («óhajt.)

Waldersee : Ön sóhajtozik. Talán sajnálja ezt a bestiát ?

Li-Hung-Csang : Öszintén szólva sajnálom. Örömem csak akkor lett volna, ha láthatom, miként húzzák nyársba azt a gazembert.

Waldersee : Szívesen meginvitálom önt az ünnepélyes aktusra.

Li-Hung-Csang : Kár, hogy az égiek megfosztottak bennünket ettől az élvezettől.

Waldersee : Hogy-hogy ?

Li-Hung-Csang : Ugy, hogy Csu-Szangot ezelőtt két nappal magukhoz szőlítették.

Waldersee : Micsoda ? Meghalt ?

Li-Hung-Csang : Képzelse ! Szerdán még semmi baja sem volt és tegnapelőtt reggelre halva találták az agyban. Megütötte szegényt a guta.

Waldersee : Hm ! Hm ! No de menjünk tovább. Elengedhetetlen feltevéle a békekötésnek, hogy Kin-Csung a hatalmaknak fejvesztés czeljából kiszolgáltatassék . . . Mi az ? Ön könnyezik ?

Li-Hung-Csang : Hogyne kérem ! Hiszen távoli rokonok voltunk.

Waldersee : Kivel ?

Li-Hung-Csang : Kin-Csunggal.

Waldersee : Mit jelent az, hogy «váltak» ?

Li-Hung-Csang : No igen, amíg élt szegény.

Waldersee : Hogyan. Hát meghalt ?

Li-Hung-Csang : Hogyan ? Hát nem méltóztatik tudni. Nem ám ! Nagyon sajnálom, olyan fiatal volt még. De a halál nem válogat. Ment az utcán, ráesett egy cserépszindely és vége volt, a gyorsan előhívott mentők már csak a beállott halált konstatálhatták.

Waldersee : Ej, ej ! No de térjünk a dologra. Szigoruan közeteljék Kuu-Csiang vezér kiadatását ! Ennek föltétlenül meg kell halnia.

Li-Hung-Csang : Ez lehetetlenség.

Waldersee : Akkor kerem a békéből nem lesz semmi. De ha szabad tudnom, miért olyan lehetetlenség Kou Csiang kiadatása ? Olyan nagy kegyben áll a császárné előtt ?

Li-Hung-Csang : Nem áll az kérem kegyben senki előtt sem, de azért mégis teljes lehetetlenség, hogy ő meghaljon.

Waldersee : Miért ?

Li-Hung-Csang : Mert már meghalt.

Waldersee : Ez is meghalt.

Li-Hung-Csang - Meg ám. Igezőn ropdant szerencsétlenség. Belevágott a tyukszemébe' vérmérgezést kapott s harmadnapra eltemették. Ugy sajnálom. Voltak hibái, de alapjában véve, tessék elbinni, derék ember volt. Hiszen hiba nélkül egyikünk sincsen ugyebár.

Waldersee : Ugy bizony. No de folytassuk. A további föltétel Jang-Ling herceg fejvesztése.

Li-Hung-Csang : (sir)

Waldersee : Ön sir ?

Li-Hung-Csang : Tegőből kellene lenni s szíveemnek, hogy e fiatal életet meg ne si-rassam. Mintha tegnap lett volna, mikor ölemben hordoztam, és ma már hideg, oszladozó hulla.

Waldersee : Hulla ?

Li-Hung-Csang : Ja, hsz ön még ne m is tudja ! Bizony kérem, az az erőteljes szép fiatal ember ma hulla. Leütötte a hajókötél. Se szó, se beszéd ; leütötte és végé volt. Nunking kivonult a temetésére, mindenki sajnálta, mindenki szerette. (Sir.)

Waldersee : Öh ! Öh ! Öh ! Igazán tragikus eset. Fogadjak őszinte részvételemet. Na most már csak Fu-Kiang főbokszer halálát kérem és szent a béke.

Li-Hung-Csang ; (Keresgél a zsebében.)

Waldersee : Mit keres kerem ?

Li-Hung-Csang : Azonnal, azonnal. (Belenyul a kabátja zsebeibe először kívül, aztán belül, megnézi a nadrágzsebeket elől-hátul, kikutatja a mellénye zsebeit alól-fölül, végre a szivarzsebből egy összehajtott gyászkeretes papirost vesz elő.) Méltóztassék.

Waldersee (olvass) :

Özvegy Fu-Kiang Mórné úgy a saját mint kiskorú gyermekei és a nagyszámu rokonság nevében fajdalomtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj és atya, illetőleg nagybátya, unokatestvér és sógor

Fu-Kiang Mór

f. hó 25-én rövid, de velős szenvedés után életének 52-ik, boldog házasságának 24-ik évében elhunyt.

A megboldogult hült tetemei f. hó 27-én fogtak a budhista nem egyesült vallás szertartásai szerint a Jeang-Cse-Kiangba dobatni.

Legyen neki könyű a vir.

Csendes részvét kéretik !

Waldersee : Sohase tudtam, hogy Fu-Kiang családós ember.

Li-Hung-Csang : Nem igen dicsekedett vele a megboldogult. Pedig a legjobb családi életet élte. De haj a halál ! Éjjeli mosásban meghűtötte magát, meghalt, — Ilyen az élet. Ej, haj.

Waldersee : Haj ! Haj !

(Függöny.)

Marcial.

Blaháné ünnepélye.

(Az egyetemi ifjak fáklásmenete.)

Blahánét, a nemzet csalogányát harmadik ízben ünnepelték tegnap. Az ő ünneplése volt, a mikor a Népszínház huszonötödik évfordulóját ünnepelte ; másodsor annak negyedszázados évfordulóján volt az ünnep, a mikor ő a Népszínházban először fölépelt. Tegnap pedig a magyar ifjuság róttá le hódolatát a magyar népszínmű és a magyar dal tündére iránt.

Az egyetemi ifjak tegnap este Blaháné tiszteletére nagy tüntető fáklásmenetet rendeztek.

Este fél kilenczkor az Egyetemtéren öt-száz fáklavívó egyetemi polgár gyülekezett és vonult a Kecskeméti-utcán, Múzeum-örton és Kerepesi-uton át a művész Erzsébet-köruti lakása elé. A menet élén haladt Toth Elemér négyesfogata, — a melyben az Egyetemi kör elnöke és alelnöke foglalt helyet.

Utközben óriási tömeg csatlakozott az ifjakhoz, a szakadó eső dacára egyre nagyobb-nagyobb lett a menet, a míg végre Blaháné lakása elé vonult.

Blaháné több ismerőse, barátja és rokona társaságában megjelent az erkélyen. A mire az egyetemi ifjak nevében Bóta Szilárd joghallgató üdvözölte, zajos éljenzésektől megszakítatva.

Blaháné meghatottan köszönte meg a közönség óvációját, Örvend a tüntetésnek — mondta — és ez főleg oda magyarázza, hogy benne a magyar asszonyt ünneplik. Ez kétszeresen jól esik neki. — az Isten áldja meg ezért a magyar ifjakat, a magyar közönséget.

A művész után az egyetemi ifjuság küldöttségének kérésére kocsira ült és az

egyetem faklyasaitól követve a Royal-ba hajtattott.

A Royal disztermében fényes társaság gyűlt ez alkalomra össze, politikai, társadalmi és közéleti kitünőségek, számszerint vagy négyszázan.

Bahánét Rákosi Jenő fogadta és vezette karonfgyva a diszhelyre. — A lakoma alatt az első felköszöntőt Rákosi Jenő mondta B l a h a n é r a, mire a művész, a sziv melegével, csaknem könyekre fakadva válaszolt.

Asztalbontás után megkezdődött a művész-előadások sorozata. Csillag Teréz asszony elszavalta Bródy Sándor alkalmi prólógusát, Szilágyi Arabela, a kitűnő enekművész énekelt, Hegedűs Gyula, a Vígsház művésze Dicsőség az ötödik emeletig ezimen alkalmi jelenetet adott elő, majd B l a h a Sárka az ünnepelt művész leánya éneket s végül A z o m b o r i r e j t é l y, v a g y a n e p s z i n m ű 5 0 é v m u l v a c z i m ű k a c a g t a t ó bohóság következett, a melynek szerepeit a Népszínház művész-személyzete töltötte be. Az előadás után táncz volt, a melyen sokan megforzatták Bahánét, a legszebb Finum Rózsit is.

A braganzai herceg váltói.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, nov. 5.

Az egyik oldalon áll a fiatal gavallér, braganzai herceg, a másikon két ismert fővárosi uzsorás. Az ügy sok dolgot ad már úgy a fővárosi rendőrségnek, mint a büntető bíróságnak.

Ferencz József braganzai herceg, a debreczeni 7. huszárezred hadnagya, tegnap följelentést tett a rendőrségnek Varga Antal budapesti uzsorás és ennek ügynöke Lukács Mátyás ellen. Lukács nem is olyan régen Lefkovich névre hallgatott. Hírhedt pénzágens. A herceg ezt a két embert azzal vádolja, hogy 40,000 korona erejéig megcsalták s nevére váltót hamisítottak.

A följelentés után nyomban megindította Berczy kapitány a vizsgálatot s Varga Antal és Lukács Lefkovich Mátyást elővezette. Ez a két ember a következőket vallotta a rendőrségnek:

A braganzai herceg pénzügyeit már évek óta ők rendezik. Ez év január havában a herceg 10,000 forintot kert kölcsön Vargától, a ki ezt egy váltó ellenében meg is adta.

A herceg nemcsak váltót, de egy nyilatkozatot is adott Vargának, mely így hangzik:

Varga Antal urnak Budapestee. Elismerem, hogy a mai napon tízezer koronát készpénzben váltóm ellenében fölvettem és becsületszavamra fogadom, hogy ez év október elsejéig senki, máshoz nem fogok penzkölcsönert fordulni, mint önhöz. Debreczen, 1900. febr. 1. Ferencz József braganzai herceg.

Februárban a herceg Debreczenből táviratozott Lukácsnak, hogy jöjjön azonnal, mert sok pénzre van szüksége. Varga és Lefkovich nyomban utra keltek, de a herceget már nem találták Debreczenben. Kolozsvárra utazott. A penzemberek ntána mentek Kolozsvárra s ott kötötték meg az üzletet.

A herceg egy 40,000 koronáról szóló váltót irt alá, amely összeget az uzsorások 8 százalék levonásával állítólag ki is fizették neki.

Eljött a lejárat, a herceg nem fizetett pontosan. Beperelelték és behajtották rajta az összeget.

Ez bizalmatlanságot keltett bennük s azon voltak hogy a másik 40,000 koronás váltó értékét is minél hamarább behajtsák.

Ezen a váltón a lejárat napját nem töltötte ki a herceg, ugynevezett biankó-váltó volt, Varga és Lefkovich most kitöltötték a dátumot es október 22-ét irtak bele. Október 23-an a váltót átadták Hartmann Sándor dr. budapesti ügyvédnek, hogy behajtsa.

Hartmann október 20-án felutazott Bécsbe s felmutatta a váltót a braganzai hercegnek. — A herceg kijelentette:

— Nem tartozom.

— Később beismerte, hogy aláírt egy váltót, de az csak kétezer koronáról szólt. — Végül kijelentette, hogy a váltó hamis.

Hartmann ügyvéd vasárnap beperelte a váltót.

A végzés néhány nap mulva megjött, felküldték Bécsbe, a hol a herceg tartózkodott, de nem tudták neki kézbesíteni.

Ezeket mondta el a rendőrségnek Varga és Lukács.

Ma pedig a herceg család és váltóhamisítás miatt feljelentette őket. [Az ügy fővárosszerte nagy szenzációt kelt.

H I R E K .

November.

Csuf komor ember ez a November, Dul-ful egész nap, vagy pityereg, Faj neki minden s nincs vege hossza, Sobajtozása ha megered.

Talán szerelmes Május havában És minden lépte csak érte van, S azért oly bus, mert naponta látja, A Kalendárjóm hogy nem barátja És minden lépte haszontalan!

— Sz-y Gy-a.

* A debreczeni képkiallításról. A jövő het elején nyílik meg a debreczeni tárlat a városháza nagytermében, mely elé oly nagy várakozással néz a debreczeni közönség. Már lazasan folyik a rendezés, hogy ez a kiállítás, melyhez fogható művelvezetben Debreczennek még nem volt része, mindenképen megajlja a helyét s megfeleljen rendeltetésének. Mint értesülünk, sorhuzas is függ össze vele. Ezer darab sorsjegyet bocsátanak ki első aron s a befolyt összegből képeket vásárolnak es sorsolnak ki. A vezetőség mindenképen gondoskodott a közönség kényelméről es igényeiről. A belépés csak harmincz krajczárba kerül, vasárnap husz krajczárba. Sőt az iskolás gyermekek, ha osztályonként jelennek meg, tíz krajczárért tekinthetik meg a tárlatot. Nagyon érdekes a rendezőségnek az a terve is, hogy két izben este is megnyitja a termet s auerfeny és zeneszó mellett élvezheti a közönség a magas színvonalon álló kiállítást.

Itt említjük meg, hogy téves az a nézet, mely szerint a debreczeni tárlaton csak a nagyváradi kiállítás el nem adott képei volna láthatók. Azokból egy sem jött ide. A mesterek műterméikből egyenest ide küldték festményeiket.

Figyelemre méltó a debreczeni kiállítás vezetőjének Bosznay Istvánnak az a törekvése, hogy a mostani kiállítás alkalmából alakuljon meg a debreczeni műpartoló egyesület. Ennek aztán módjában volna az ilyen képkiallításokat állandósítani, illetőleg évről-évre megismételni. Bosznay nemsokára teljesen kidolgozott tervvel fog a nyilvánosság

elő lépni, melyben kifejti egyrészt az ilyen műpartoló egyesületnek közművelődési fontosságát; másrészt hangsúlyozni fogja azokat az előnyöket, a mikben az egyes tagok részesülnek csekély hozzájárulásuk fejében. Kíváncsian várjuk a további fejleményeket s bízunk benne, hogy a debreczeni közönség a szép eszmét támogatni fogja, a mint megérdemli.

* Szép adomány a lelelenzház javára.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester tegnap este a „B i k a” szálló disztermében vacsorát adott, a melyen Debreczen társadalmának vezető alakjai jelentek meg. A vacsora végén R e i c h m a n n Armin kijelentette, hogy a lelelenzház javára 1000 koronát ajánl föl, F r i e d L e ó követte Reichmann példáját, s szintén a lelelenzház javára ő is 1000 koronát ajánlott fel. R o s e n f e l d Sámuel pedig 200 koronát.

A három uri ember nemestette fényes példa Debreczen polgársága előtt. Ime egy tett, mely felelősen hirdeti a nemes szívet áldozatkészséget. Ki tudja, hany szerencsétlen életet mentett meg nemes szívkü társadalomnak?

* A szatmári testvérgyilkos.

Szatmári tudósítónk jelenti: a halaira ítél Papp Béla és Zsoldics Mihály kegyelmi kérvénye még ma sem érkezett vissza s mégis naponként szárnyra kél a hír, mely már a fővárosi sajtót is bejárta, hogy itt a hóher. Egyik napon a pragai hóher, másnap meg Bali válték látni. Ez a híresztelés persze nagy izgalmat okoz, mivel sokan bíznak a királyi kegyelem megadásában. Papp Belát nagyon nagyon megviselte a börtöni levegő es a rabkoszt. Köhögés, nazyszakállu, összetört ember lett az egykori délecz huszártiszból akire ráismerni is alig lehet. A tüdővész jelei mutatkoznak rajta, s ha kegyelmet kap is nem soká fogja kibírni a rabságot.

* Halál a kutban. Dukó Jánosné királyhelmezi parasztnasszony Horváth Hakala János házában segédkezett a nagymosásnál. Este felé a kut mellett öblögették a ruhákat. A sok víztől sikamlós lett a talaj s Dukó Jánosné belezuhant a kutba. Segélyért kiáltott a szerencsétlen asszony, de mire a házbelik a kuthoz értek, már belefult a vízbe a szerencsétlen asszony. Holtan húzták ki a kútból, Horváth Hakala János ellen a csendőrség megindította a vizsgálatot, mert a halál oszere csétlenségnek ő az oka. A kut köré ugyanis nem helyezett karfát.

* E Kovács Gyula sirja.

A halottak napjának előestéjén E. Kovács Gyula felejtettlen színművésznünk sirját igen sokan felkeresték, Kolozsváronhogy kedves mlékének ney hany perczet szenteljenek. A fényesen világított es koszorúkkal gazdagon borított sirnál az elhunyt művész özvegye köszönte meg az ipartestül-ti ifjuságnak es a munkások együletének, hogy a gyászdallal es kegyeletes szavakkal emlékeztek meg az elhunyt művész es költő-ről. De megemlékeztek a távolból is azok, a kik művész lelket szerettek es csodáltak. Első volt közöttük a derék hőleány, gróf Haller Lujza, a ki ő ő rózsakoszorut küldött sirjára. Aztán pályatársa, Fáy Szeréna asszony, a nemzeti színház tagja küldötte el ciprus lombokból font koszoruját. Igen szépen emlékezett meg E. Kovács Gyuláról ifj. Szeszak Ferencz, Szeszak Ferencz kolozsvári szobrász fia, a ki fotográfia után művészileg készítette el E. Kovács Gyula relief arcképét s azt az elhunyt művész családjának küldte meg. Itt említjük meg, hogy E. Kovács Gyula sirja ma is jelte-lenül áll, holott úgy tudjuk, hogy bizottság alakult volt annak idejében arra, hogy a művésznak közadakozás utján síremlék állítsanak E. Kovács Gyula nagyszabásu művészi egyénisége életében dicsőegünk volt s érdemét beigtatva a közéleti művészetünk történetébe. Epen ezért hazafias kötelességet teljesítünk es teljesít a síremlék bizottság, ha az ügyet erőlyesen veszi kezébe s rajta lesz, hogy színművészetünk ez elhunyt jeleséhez méltó síremlék jelölje nemsokára örök pihenő helyét.

* **Automobil Debreczen—Nagyvárad között.** Jeleztük a multkoriban, hogy automobil közlekedés indul meg Debreczen-Nagyvárad között. Mint biztos forrásból értesülünk az e célra szolgáló automobilon már elkészültek, s a napokban fogja a részvénytársaság Debreczen—Nagyvárad között a probatut megtenni.

* **Szemle.** A tartalékos tisztoknak ma volt a szokásos évi szemléjük. Ez alkalommal úgy a debreczeni, valamint a vidéki tartalékos tisztok jelentkeztek. — A honvédek a honvéddyalog kaszárnyában, a közös hadsereg kötelékébe tartozók pedig a Pavillon kaszárnyában.

* **Megőrült anya.** H. Bösörményből írják Tacs Julianna, ki Szepes János-sal közös háztartásban él, 3 héttel ezelőtt egy kis gyermeknek adott életet. Egy hetes volt a gyermek, midőn a szegény asszonyon az elmebaj jelei mutatkoztak, megőrült és két hetes meg nem volt a gyermeke, midőn a szegény anyát Debreczenbe hozták a közkórházba.

* **Petőfi emlék Pilvaxban.** A koronaherceg-utcai régi Pilvax kávéház történelmi emlékezetű helyiségében tegnap délután lelelték a Petőfi-emléktáblát. Az ünnepség Klement Pal elnök megnyitó beszédével kezdődött, ezután a Ganz-gyári dalárda énekelte. Az ünnepi beszédet Jókai Mór mondotta; a nagy költőn kívül még Lakatos Miklós képviselő és az ifjuság szószokai beszéltek a több szavazat is volt. Az ünnepségen több asztaltársaság jelent meg.

* **Gazdaközönség figyelmébe.** S. A. Ujhely rendőrkapitányától nyert értesítés szerint, az ottani sertésvásárok a sertésvesz további intézkedésig betiltattak.

Nyiregyháza, a lépfene járvány megszünt és így az elrendelt felhajtási tilalom a sertések kivételével feloldott. Takarmány is szállítható.

* **Királysértés Debreczenben.** E cím alatt jeleztük szombati lapunkban, hogy a debreczeni kir. törvény-zék ma délelőtti ifj. Franka s püspök-ladányi lakost királysértésért felelősségre fogja vonni. — A tárgyalást azonban — mint most értesülünk — nem lehetett délelőtti megtartani s így vagy elnapolják az ügyet, vagy a késő délutáni órákba fogják tárgyalás alá vonni?

* **Imre napja.** Hangos jókívánságokkal köszöntik ma az Imréket. Kívánok nekik minden jót és boldogságot. Különös melegséggel köszöntötték ma városunk polgármesterét Simonffy Imrét, az edemekben megöszült polgármestert, kívánva neki sok boldog nevet. Üdvözölték ezen kívül az ismerősök és jóbarátok Dóczy Imre közeplői felügyelő és Székely Imrét a „Dongó” szerkesztőjét.

* **Véres verekedés a kistemplom tornyában.** Négy jó barát, négy harangozó vig poharazásra gyűlt egybe a Kistemplom tornyába. Egész délután a legvigább hangulatban szépen egyetértve a legkedélyesebben mulattak. Hanem régen tudva van az, hogy két dudás nem fér meg egy csárdában, itt is beteljesült. Az ördög nem aludt, üszköt dobott a mulatók közzé, melyre kitört a vihar. Egymás ellen támadtak s a kezek egyben akadó szerszámokkal irgalmatlanul kezdték püfölni egymást. A kistemplomi harangozó felesége ijedten rohant le a lépcsőn segítségért hívni. A rendőrök éppen a kedő pillanatban, mikor a harangozók egymást az ablakon keresztül akarták kidobni, — léptek be a verekedőket szétválasztották a botrány elő, időzőjét Szilágyi Gábor harangozót letartóztatták, Gulyás Gábor pedig orvosi kezeles végett a lakására szállították.

* **Simonffy Imre** kir. tanácsos polgármester ma ünnepi névnapját. Tegnapeste a

150 „Bika”-ban terlékü bankett volt tiszteletére, melyen városunk notabilitásai szívósi gratuláltak jubilans polgármesterén k.

* **A néppárti egyetemi ifjak ellen.** A kecskeméti ev. ref. jogakadémia polgársága 1900. évi október hó 30-án tartott ülésében a debreczeni jogakadémia polgárságának hozzá intézett átiratára Paál Árpád előadása és Szabados Sándor több rendbeli módosítása után egyhangulag a következő határozatot hozta:

A kecskeméti ev. ref. jogakadémia polgársága tudomásul veszi a debreczeni ev. ref. jogakadémia polgárságának átiratát.

„Kijelenti, hogy a néppártihoz szító budapesti kir. tudományegyetemi kör vezető elemeinek lenykedésével szolidaritást egyáltalán nem vállal és azoknak néppárti irányzatát magáénak nem tekinti, nem helyesli, sőt határozottan elítéli, mert a magyar ifjuság eszményi, hazafias és tudományos törekvéseivel nem a tühajtott felekezetiességet, sem a vallási és a faji türelmetlenségeket, sem a politikai partviszályokba való belekegyedését összehangolhatónak nem tartja. Kijelenti továbbá, hogy a budapesti kir. tudományegyetemi kört a maga részéről a magyar egyetemi és akadémiai ifjuság vezérő szerveinek el nem ismeri s a maga részéről visszavonja mindama küldetések, a miket az egyes diák-kongresszusok a nevezett körre bízta. Végül megbizza a mai gyűlés az elnököseket, hogy ezen határozatát a budapesti és kolozsvári királyi tudományegyetemmel és az összes jogakadémiai polgárságával közölje.”

* **Verekedés a bálteremben.** A Szechenyi-utca végén levő Magyar Király vendéglő hangos volt tegnap a katonák és cseledek mulatságától, kik tánczra yültek egybe. Rendőrség már alapos ismerője ezeknek a mulatságoknak, éppen azért a szokottnál meg mindig nagyobb számú őrséget tart kézen. Tegnap este a tánczterem egyik szegletében asztal körül ülve egy őrsparancsnok három magával ügyelt fel a rendre. Éjfél felé járt már az idő, mikor két Vilmos huszár, kiket előzőleg többször utasítottak rendre, összekaptak a honvédszázadokkal. Egyszerre egy gomolya vált az egész bálterem. A lányok sivatva menekültek a dühöngő katonák elől. A negy rendőr igyekezett őket szétválasztani, ekkor a két Vilmos huszár kardot rántva rohant a rendőrök ellen s hangosan kiabalta: „Üssük agyon a rendőröket!” A rendőrök csak nagy nehezen tudták a feljüket mért csapasokat kikerülni s ugyancsak hosszú időbe került, míg a vagdalkozó huszárak közül az egyiket lefűltek s fegyverét elszedve a központra szállították, honnan ma reggel kisertek at a kaszárnyába.

* **Egy falu lángokban.** Oriási tűzvész pusztított tegnapelőtt — mint indósítónk írja — Sósokt községen. Egy asszony gondatlanságából kigyulladt a affluvegén egy csűr. Az erős szélben a lángok csakhamar a szomszéd hazakba barapództak. Rövid időmulva az evosz házszor, mintegy 25 lakház a mellék épülettel együtt lángban állott. Az egyre erősödő szélben minden kisérlet megbiusult. — A szerencsétlen para-zigazdák az asszonyokkal, gyermekekkel ott állottak sz utca közepén s zokogva, tehetetlenül bámultak a romboló elem könyörtelen pusztítását. A szegény emberek hangszorgalommal összegyűjtött vagyonkaja odavesztett. A tűzkar meghaladjá a 100.000 koronát. A leégett hazák közül kevés volt biztosítva. A koldus botra jutott emberek részére legközelebb országos gyűjtést indítanak.

* **Walter Crane utja.** Walter Crane, a nagy angol művész, körutjából visszaérkezett Budapestre. A művész volt Pécsen, Aradon, Vajda-Hunyadon, Kolozsvárt és Bánffy-Hunyadon ahol a magyar népiart tanulmányozta. A művész tízénöt ládát vásárolt a magyar műipari termékekből. Walter Crane részt vett a Bl. háne

tiszteletére rendezett ünnepen s vasárnap utazik vissza Angliába.

* **Az első leánykiházasítási egyletnél** ez évi október hónapban 1276 jutalékért iratott be és nászjutalékok fejében 27,171 k. 55 fillert fizetett ki. 1900. január 1-től október 31-éig beirt összes jutalékreszek száma 12,556 és a kifizetett nászjutalékok összege 886,972 k. 86 f. Debreczen és Hajdumegye vezérképviselője Baum Miksa Miklós-utca 11. sz.

IRODALOM.

Eötvös Károly munkáinak közreadásáról. A magyar irodalom egy nagy eseményt jelentünk Eötvös Károly régibb és újabb, szépirodalmi és közjelző munkáinak megjelenését.

Irodalmunkra nézve rendkívül szerencsének tartjuk, hogy ez az író, a kinek a nagysága, kiváltsága és különösége benne élt a közudatban, bár uem voltak könyvei és értéket a jelen meg nem foghatta, hogy élvezvén, megőrizhesse a jövő számára, — a megközelíthetetlen magyar lángelme, aki jaza es muló ujsághasábok köze torlaszolta el magát, előtérbe lép, megmutatja egész hatalmas alakját, összeszedi es a köznek általadja minden kincsét. Es a magyar olvasó, bár sejtette e roppant gazdagságot, kezelete a valóságot nem közeiithette meg mégsem: összeszedve, egybefűzve, kialakítva, kiegészítve az Eötvös Károly írói munkássága gazdagságra, változatosságra különb, mint a mi lyennek leghevesebb rajongói hitték. Benne, a régi íróban új klasszikusra leit az irodalom, még pedig olyanra, a kire áhitva áhitozott, akiben a magyar ész es szív, tehát maga a magyar szellem megvan a legteljesebb gazdagságban.

Boldogok es büszkék vagyunk arra, hogy az Eötvös Károly munkái, a már meglevők es a még most készülők, a mi kezeink utján jutnak el az olvasóhoz, még pedig abban az előkelő es izléses formában, amelyet e művek megérdemelnek, de megérdemel az a közönség is, amely mindig megismerte a maga emberét es erre Eötvös Károlyban rögtön rátalál es nyomban megállapítja: ez a miénk, a mi lelkünkől fakadt, multunk, szokásaink es virtusaink ismerője, minden történetünk tudója, nála van letéve a mi filozófiánk, lelkünk a lelkében tükrödik, almodja almainkat, érzi érvetünk, a belülről látó, vesénkbe néző.

Mégis az olvasó, ujmodi virtuóz csodákat ne várjon e munkáktól. Eötvös Károly minden kötete maga a természetes közvetlenség. Es békéljen meg az is aki gyanakodva kérde, hogy mi dolog ez, hogyan lehetett e remekművek összegyűjtésével maig várni? — Ugy lehetett, hogy ebben a tényben, e késlekedésben is benne foglaltatik az Eötvös Károly igaz magyar karaktere: ő alkot, de nem gyűjt, ha csak nem nagyon bizgatják rá. Aztán meg volt idő, hogy az élet es a politika durva szükségéi elfoglalták, leszerelték; nem engedték meg, hogy a legigazabb énjének, legtűzebb ambíciójának az irodalomnak eljen. — Magyarországon annyi volt az ügy, a baj, — es valamennyi oly előszeretettel kereste az ő erős kezeit, — hogy nem maradt ideje a maga gyönyörűségére, mindig márnak kellett élnie.

Míglen csendesebb idők es szerencsés véletlenek belevitték a legerősebb es leglazasabb poétai munkába, a melynek közepette támadt az az alkalom, a melyet megismertett ez a levél, melyet Eötvös Károly a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság igazgatójához, Révai Mórhoz intézett. A levél így hangzik:

Tisztelt barátom!

Azt kérde mit irtam eddig s mit akarok írni ezután? Talán jobban érdeklő bará-

tainkat s műveim olvasóit: mit adjunk sajtó alá, mit tárjunk a közönség elé?

Összeüjtött és sajtó alá adott műveim első csoportját jól ismered. Hiszen a te szíves baráti figyelméd és buzdításod birt rá ennek kiadására.

»Utazás a Balaton körül« két kötet. Mikor irásába kaptam: tervem az volt, hogy legfeljebb négy-öt nyomtatott ivre fog terjedni. De munka közben nem tudtam lemondani a munka gyönyörűségéről. Lett tehát négy iv helyett negyven iv; töredék helyett két nagy kötetes egész mű. S még így sincs talán egészen befejezve.

»A ki örökké bujdosott és egyéb elbeszélések« egy kötet. És

»A két ördög vara és egyéb elbeszélések« megint egy kötet. E két kötet elbeszélések al. Nagy részét régen írtam, talán husz év előtt. Van olyan is, melyet harminczöt év előtt adtam sajtó alá. Egyben-másikban a magyar gondolkodás vidám komolyságát, valamennyiben az elbeszélés egyszerű magyar modorát s irodalmi nyelvünk természetes tisztaságát akartam közönségünk előtt felmutatni. Nem én vagyok egyedül, ki erre törekedett de bizonyos, hogy én erre törekedtem.

»Alakok és emlékezések« két kötet. Ez apró művekben az elmúlt század férfainak fénye sugárzik nemzedékünk elé. A mint én ismertem őket s a mint életük és működésük fénye az én emlékezetemen át szűrődik felénk. Kicsiny művek, de igazsággal telve. Együttve bennük van a magyar erények színpompája.

»A nazarénusok« — egy kötet. Gondosan megvizsgáltam, hogy számító, munkában görnyedő s jogokért viaskodó társadalmunkban miként tamadhat új vallásfelekezett? Vizsgálódásom eredménye e mű. Nem bölcselkedés, hanem hű leírás.

»Gróf Karolyi Gabor-följegyzései« — két kötet. Korrajz és emlékirat; regényszerű, de szigorú történelmi igazság. Alakjai éltek és élnek s nagy részük ma is ott dolgozik a nemzet állami életének avar mezején. Kossuth egyéni alakját is itt akarom megörökíteni.

»A nagy per, mely ezer év óta folyik s ma sincs vége« — három kötet. Főtergys az e-zlári vérvád. Őt ilyen pöre volt a magyar társadalomnak negyyszáz év óta. Mindegyiket elbeszelem, s nem a szaktudósok számára beszélem el. A történet és a tudomány igazságai szentek és sértetetlenek e munkában, de azért úgy írom meg e művet, hogy ezrek és milliók érdekel olvashassák. Mint regényt mint hős költeményt.

Ime e tizenkét nagy mű van sajtó alatt.

De várja még a sajtót az Alakok és emlékezésekből vagy négy teljes kötet. Várja közéleti beszédeim ama része, melynek a magyar költői nyelv és szellem gazdagítására van valamelyes értéke.

S ha élek, s ha egészségem is úgy akarja, meg akarom még írni:

A Bakony című művet. A költői, történelmi és természeti magyar szépségek kimeríthetetlen kincsese tára a Bakony. Egy-egy kötetet szentelek ebből Deák Ferencnek, Kisfaludy Sándornak és Szegedy Róznak. Deáknak egyéniséget akarom itt megörökíteni s Szegedy Rózának a világirodalom legelső aszszonyalakját akarom feltüntetni szerelemének bus küzdelmeitől kezdve sirja zárlatáig.

Hat kötet szának e műre. De végül meg akarom írni

Nagy-Körös határain című munkámat is két kötetben. Az altöld duna tiszaközi erős büszke magyar fajtát akarom ezzel irodalmunkba bevezetni s idegen nemzetek előtt ismeretessé tenni.

Gyűjteményes munkáim második csoportját képeznék mindezek tizenöt kötetben.

Ime megfelelek kérdésedre.

Adjon Isten erőt, egészséget nekünk, a kik dolgozunk. S boldogságot és dicsőséget nemzetünknek, a kiért dolgozunk.

Budapest, 1900. október 15-én.

Bötvös Károly.

Szathmáry Zoltán új könyve. Szathmáry Zoltán volt debreczeni, jelenleg aradi hírlapíró, kiváló belletrista csak a múlt évben adta ki »Dolorosa« című kötetét. A kötet annak idején rokonszenves fogadtatásban részesült úgy a fővárosi, mint a vidéki sajtó részéről. Most új kötetet ad ki a jeles szerző »Börtönvilág« címmel. Erre vonatkozólag a következő felhívást bocsajtotta ki:

Az a meleg fogadtatás és kitüntető elismerés, melyet egy a közönség, mint a magyar sajtó, eddigi könyvalakban megjelent munkáimat részesítette, arra indít hogy

B ö r t ö n - v i l á g

címmel írt könyvem, a karácsonyi könyvpiacra sajtó alá rendezem.

Mint államfogyó közel két hónapot töltöttem a szegény börtönrabok szomszédságában, akiknek élete egy egészen külön álló világ ott, a börtönajtókon túl, a melyekben a belülről megfordított kulcs, száz — meg száz sötét dráma epilógusát sirja el.

Egy nagyon kevesek által ismert világ az, a melyet csak az érthet meg igazán, aki huzamosabb ideig vizsgálja kutató szemekkel annak a külső társadalomnak életrendjét, vérkeringését, gondolatvilágát s igyekszik meglatni a zizegő szalmaágyon hánykolódó rab lázas álmait, a szabadulás reményességének keblén taplakozó delibabos ábrándjait.

A börtönök világáról szóló könyvemben teljes, hű képét adom a börtön falak közt folyó életnek, a közönség legnagyobb része előtt eddig ismeretlen oldaláról is megvilágítva, színesebb modorban, sok érdekes történetkével.

Erre a könyvre hirdetek most előfizetési felhívást.

A könyv 6—7 ivnyi terjedelemben előkelő kiállításban karácsonyra fog megjelenni. Ára füzve 1 korona diszkötésben 2 korona lesz.

Előfizetési díjak legcélszerűbben alábbi címre küldendők.

Tisztelettel

Szathmáry Zoltán hírlapíró
(Arad, Deák Ferenc-utca 42.)

Erősebb a betegségnél.

Igen érdekes hírt tudat velünk Landauer J. ur Szentendről, s mi szíve közöljük, hogy buzdító s bátorító példával szolgáljon azoknak, kik mint Landauer ur, ily rettenetes fájdalmas bajban szenvednek. A gyomorbetegség igazán sajnálatra méltó, mert kevés betegség van, mely olyan órfási fájdalmat okoz és ezen kívül még az erkölcsi életre is károsan hat. A gyomorbetegség elveszi az étvágyat és a rendetlen emésztés, a mely súlyosan nehezíti a gyomorra, a vérkeringést zavarja, fülöklést, heves fájást és gyakran bélygulást okoz. Az általános gyöngeség oly mértékben vesz erőt a beteg, hogy ha a vér valami módon nem találja meg régi ellenálló képességet, komoly bajok áthatnak be, Landauer ur megtalálta a gyógyszert, mely borzasztó gyomorbetegséget kigyógyította. Williams-doktor Pink-pilulái, melyek a legökéletesebben gyógyítják a gyomor és bélbajokat, a vérszegénységet, a sárgaságot neuraszténiát, reumat, neki teljes gyógyulást nyújtottak.

A Pink-pilulákat használtam s egészségem annyira helyreállt, hogy nem hagy kívánni valót. A legborzasztóbb gyomorbetegségben szenvedtem, de ez a gyógyszer erősebb volt a rajtam uralkodó bajnál. A használat idejének arányában folytonos javulást éreztem s meg vagyok győződve, hogy a hideg fürdők melyeket a gyógyulás idejére ajánlottak, szintén nagyban hozzájárultak gyógyulásomhoz. Ha valaha bajom visszatérne, rögtön a Pink-pilulához fordulnék.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban Török Jó-

zsef gyógyszerésznél, Budapest Király utca 12. doboza 1 frt. 75 krért. vagy 6 doboz 9 frtért.

CSARNOK.

Égető Rézi.

— Regény —

Kürz Alice német eredetije után.

K. Paál István.

Folytatás.

A mértéktelen ivást és durva erkölcs-telen öncselkedéssel semmi szigorú templomi szonokot — mely as öreg lelkén az idejövetele előtt szokásos volt — annyire nem nyitotta volna, de szerettek is am a gazdak derék papjukat. Rezi pedig egy igen jó és kedves védelmezőre talált benne. Nevetett tehát, mert tudta, hogy mennyire vidám és meglepődött ilyenkor gazdája és mikor egy vig dallam elhangzott, azt cziteráján s is utána zengte a lány gördülekény ütemek, kedvesen vegyültek a falombok susogásaival és a kutacskából kifolyó víz csergedezésével.

Rézi felemelte fejét, arca bar nem vala többé oly kerekded, mint mikor őt Tóni a hegyi tanyán megszokta voit látogatni; de a szenvedésnek nem voltak többé azon látható jelei, melyek azt fogsága idejében borították. Idősebbnek nézett ki, mint a milyen valójában volt; minthogy azon nők, kik kora fiataliságuktól nehezebb munkát végeznek általában hamarabb is vénülnek; de dus hajtekersei közepete még eléggé vonzó arcczal bírt.

Igy gondolkozhatott azon férfi is, ki régebben, az udvarajtóhoz támaszkodva őt szakadatlanul nézte.

Talán a komoly csengő, mozdulatban reá szegzett pillantás okozhatta, hogy Rézi az idegen felé fordult. Egy halk kiáltás röp-pent el ajkáról: »Tóni!«

A férfi gyorsan közeledék s egy perc alatt a lánynyal szemben állt.

— Rézi! Rézi! — dadogá reszkető, félig elfojtott hangon — Rézi az Isten adjon! Rézi el volt készüve, még is szeliden kérde:

— Obermayer, mi járatban vagy? E közben visszavoná kezét, mit a jött megakart fogni.

Tóni letévé kalapját, kendőjével megtörle homlokát.

— Mi járatban vagyok Rézi nem talá-lod ki?

Nem, Obermayer! . . . már az iskolában gyenge fejű voltam, tudod nem találod ki semmit.

Félig nevetgélve monda ezeket; de valami keserűség volt hangjában érezhető.

Tóni felegyenesedett, egy mélyet sóhajt s aztán szemébe néz.

— Tehát megfogom neked egyben mondani, hogy miért jöttem. Jöttem tőled megtudni, hogy még mindig haragszol-e rám s hogy jóvá tegyem azt, a mivel egykor meghantottalak.

Mintha a lánynak karcsu testéből minden szöpp vér arcába ugrott volna, a kék szemek szikráztak, az orrczimpái reszkettek.

— Jóvá tenni? — kérde Rézi élesen — mit akársz jóvá tenni?

— Hosszasan nem beszélhetek Rézi, mert szívem tele van a megrepedésig s torokom összeszorul; kérdezzék, hogy megtudsz-e nekem bocsátani s eljőnnél-e velem, mint nőm haza. Két év óta egyedül vagyok.

Rézi pár perczre elámul —? lángoló arsa elhalványul s azután felnevet.

— Azt gondold gyermek vagyok, ki egy óra mulva nem tudja, hogy miért sirt; vagy szent, ki megkövezeteti magát s azután megköveződinek még kezét is csókol? Kezét mintha esküre emelné tevő Rézi karjára.

— Nem így Rézi, az isten nevére nem í Azt hiszem nő vagy, ki egykor szivből szeret-

tél, mely ha igaz szerelem volt, az kiolthatatlan marad; hiszem, hogy él lelkedben még mindig egy szikra, mely kényszeríteni fog, hogy legalább megbocsáss.

Kimondhatatlan fájdalom vonul végig Rézi arcán.

— Ugy, ugy sohajt fájdalmasan, — azt akarod, hogy feljtssem el, mint csaltál meg és mint tagadtál meg. Menj . . . Rósszul számítottál.

Ellenkezése daczára is megfogá Tóni mindkét kezét és magába szorítá.

Lelki félelem hallatszék hangjáról.

— Igaz, hogy meztárgadtalak, rosszul bántam veled; de isten és a szent szűz anyja tudja, mily nyomorult valék és mennyire megszenvedtem e hosszú időnek minden óráját. Hogy elhagytalak és elveszítettelek, csak akkor tudtam meg, hogy mennyire szerettelek és csak akkor szerettelek igazán.

De te kellett küzdenem s mutatnom kellett, mintha minden így lenne jó . . . mi-közben gyakran éreztem, hogy belső gyötrelmem sirba visz.

Folyt. köv.

M. á. vasutak menetrendje
1900. okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:

	6. p.	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	5 22
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolcz—Kassa felé	este	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
	m. áll. v.-tól	5 28
	vásártérről	5 51
H.-Böszörmény—	d. u.	4 06
B.-Sz.-Mihály felé	m. áll. v.-tól	4 15
	vásártérről	4 15
	m. áll. v.-tól	d. e. 11 20
	vásártérről	d. e. 11 20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4 42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 21
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 31
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 03

Budaestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budaestról—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	9 15
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)		

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 41
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 51
"	d. u.	12 16
"	gy.-v.	d. u. 3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról	este	6 45
(gyorsv.)	este	8 46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 07
Kassa—Miskolcz felől	este	7 53

B.-Sz.-Mihály— H.-Böszörm. felől	vásártérre	reg.	8 09
	máv.-hoz	reg.	8 17
	vásártérre	este	6 26
	máv.-hoz	este	6 35
F.-Abony felől	vásártérre	d. u.	3 22
	máv.-hoz	d. u.	3 30
"	vásártérre	d. u.	5 36
"	m. á. v.-hoz	d. u.	5 45
Ohat-Kócs—Polgár felől	vásártérre	reg.	7 50
"	máv.-hoz	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18	
"	d. u.	3 31	

Jól jövedelmező ház

497 □ öles telekkel 17.000 ft lefizetéssel elköltözés miatt azonnal eladó. Kossuth-u. 31.

A debreczeni
6248. 6425. 6654. sz.

tjkvekben foglalt

vénkerti
SZŐLLŐ-FÖLDEK
eladók.

Értekezhetni: **Dr. Kovács**
József ügyvédnél Debrecen,
József kir. Herczeg-u. 6. sz. a.

Bérbe adó

a debreczeni határban, elepi pusztán egy **32 nyilas** kintű szántóföldből álló **tan-yabirtok** gazdasági épületekkel kellően felszerelve **1901. október 1-től 3 vagy 6** évre. Bővebb felvilágosítást ad **Berger Mór** Széchenyi utca 13.

Az ondódon fekvő Török-féle szántó-föld

a szepesi-féle földdel együtt haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni: **Dr. Kovács**
József ügyvédnél Debrecen,
József kir. Herczeg u.
6. sz. a.

Zeneművekről

ZONGORA

Harmonium

HEGEDŰ

Cello

CZITERA

Kamarazene

ZENEKAR

Gitár

DALOS

Humorisztikus

ÉNEKKAR

Kettős és Hármás

TANULMÁNYMUNKÁKRÓL

stb. bérmentve és

ingyen

küldök katalogust

OTTO MAASS

zeneművek kiadása

WIEN IV/2 Mariabrunnerstrasse 91.

A péterfia-u. régi 853 sz. háznál egy

pincze helyiség raktárnak vagy lakásnak bérbe kiadó.

Értekezhetni: **Dr. Kovács**
József ügyvédnél Debrecen,
József-kir. Herczeg-u. 6. sz. a.

Alapított 1865-ben.

A legszolidabb gyártmányu új és átjártzott **ZONGORÁK,**
PIANINÓK

és

HARMÓNIMUMOK

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora eladási intézetében.

Budapest, most IV. Giella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán)

Ehbar es. és. kir. udvari zongora-gyár, továbbá Schiedmayer és fiai stuttgarteri udvari zongora-gyár és Thuringia Organ Co. harmonium-gyár egyedüli képviselője Magyarországon. Arjegyzék ingyen.

Téli kabát prémme
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermekek köpenyek
3 frttól.

Szörme gallérok, muf-
tok és nyakcolliék.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.